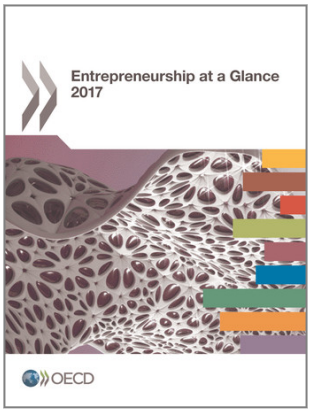
OECD *Multilingual Summaries*
Entrepreneurship at a Glance 2017
Summary in Hebrew

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/entrepreneur_aag-2017-en

מבט על יזמות 2017

תקציר בעברית

במרבית מדינות OECD שלגביהן הנתונים זמינים, נמשכת ההתאוששות במספר החברות החדשות המוקמות, ובמדינות רבות מספר זה גבוה מהשיאים שנרשמו לפני המשבר. משתמע מכך שאפשר שהירידה המתמשכת בשיעורי החברות הולכת ומצטמצמת.

שיפורים במגמות פשיטת הרגל מחזקים את הסימנים למגמת ההתחזקות של הסביבה היזמית. בסוף 2016, ברוב המדינות, מספר פשיטות הרגל שב לרמות שהיו טרם המשבר, ולעיתים אף היה נמוך מהן. אפילו במדינות שבהן רמות פשיטות הרגל נותרו גבוהות מכפי שהיו ב-2007, במיוחד איסלנד, איטליה וספרד, מגמות המסתמנות בראשית 2017 מתחילות להצביע על שיפורים.

תחום השירותים היה מנוע חשוב של הקמת חברות

בכל מדינות OECD, שיעורי הקמת חברות בסקטור השירותים היו גבוהים מהשיעורים שנרשמו בחברות תעשייתיות, ותרמו כשני שלישים מכל המשרות שחברות חדשות יצרו ב-2014. אך ברוב המשקים, חברות תעשייתיות חדשות תרמו לפחות מ-15% מהמשרות החדשות שנוצרו. יתרה מכך, בשנים 2008 - 2014, נרשמה ירידה בתעסוקה בייצור בכל מדינות OECD, למעט שתיים: לוקסמבורג וגרמניה.

במדינות רבות נרשמה התאוששות גם בשיעורי תעסוקה, ובמרביתן, עסקים קטנים ובינוניים, חדשים ובוגרים, היו מנועי הצמיחה העיקריים. בתחום הייצור, העלייה בתעסוקה בחברות גדולות באזור האירו, שלעומת עסקים קטנים ובינוניים הושפעו פחות מהמשבר, המשיכה להיות גבוהה מהעלייה בתעסוקה בקרב עסקים קטנים ובינוניים. בארצות הברית המצב היה הפוך, חברות גדולות בסקטור השירותים הן שהניעו את הצמיחה בתעסוקה לאחר המשבר.

הבדלי הפרודוקטיביות בין חברות גדולות וקטנות שונים מאד בין מדינות ובין סקטורים. ואולם, ככלל, בהשוואה לסקטור הייצור, פערי הפרודוקטיביות בסקטור השירותים קטנים בהרבה. לרוב, ככל שפער הפרודוקטיביות גדול יותר פער השכר גבוה יותר - בגרמניה, לדוגמה, חברות גדולות שילמו שכר הגבוה ב-50% מהשכר ששילמו חברות בינוניות וגבוה פי שניים מהשכר ששילמו חברות קטנות ומיקרו - כך שהצמיחה בפעילויות סקטור השירותים עשויה לסייע לצמצם את גודל התפלגות השכר במשק כולו.

סקטור שירותים יזמי יותר יכול גם לעזור להמשיך לצמצם את האי-שוויון המגדרי, ככל שנשים באופן לא פרופורציוני יהיו מעורבות יותר בחברות הזנק בסקטור השירותים. בעשר השנים האחרונות, בכמעט כל המדינות נסגר הפער בין שיעורי ההעסקה העצמית של גברים ונשים. עם זאת, עדיין נותרו פערים מגדריים משמעותיים: במדינות OECD, אחת מכל עשר נשים מועסקות היא עצמאית, כחצי משיעור ההעסקה העצמית של גברים עצמאיים (17%).

במדינות רבות נרשמת עלייה בפערי השכר בייצור

במדינות רבות, הגידול בפרודוקטיביות של העובדים בחברות קטנות ובינוניות בסקטור הייצור פיגר אחרי זה של חברות גדולות, והגדיל את פערי הפרודוקטיביות הקיימים, במיוחד בבלגיה, בצ'כיה, בגרמניה, לטביה ובסלובקיה. מצידם, פערי השכר הקיימים בין חברות ייצור גדולות וקטנות גדלו בין השנים 2008 - 2014 בכל מדינות OECD במזרח אירופה, למעט בפולין, במדינות הבלטיות, בנורווגיה ובבריטניה.

כלים דיגיטליים סיפקו נתיבים חדשים ופתחו שווקים חדשים למיקרו-יזמים

פיתוח כלים דיגיטליים ופלטפורמות במחיר בר השגה איפשר למיקרו-חברות לחדור לשווקים זרים. בעבר איש לא היה מעלה זאת על דעתו.

נתונים חדשים שמציג 'Future of Business Survey' (סקר עתיד העסקים), שהינו סקר חודשי משותף שעורכים פייסבוק-OECD-הבנק העולמי בקרב עסקים קטנים ובינוניים בעלי נוכחות דיגיטלית, מראים כי אפילו יזמים יחידים ("just me") (דהיינו, עצמאיים שאינם מעסיקים עובדים) יכולים לעסוק ביצוא כפעילות עיקרית של העסק שלהם, תוך שהם משתמשים בכלים דיגיטליים, למרות קנה המידה הקטן שלהם. שתיים מתוך שלוש חברות מייצאות דיווחו שיותר ממחצית המכירות הבינלאומיות שלהם תלויות בכלים מקוונים וכמחצית (45%) דיווחו שיותר מ-75% מהמכירות הבינלאומיות שלהן מסתמכות על כלים מקוונים.

הנתונים העדכניים המתקבלים מסקר 'Future of Business Survey' מאשרים גם ממצאים קודמים לפיהם עסקים שנסחרים בחו"ל בטוחים יותר במצבם העדכני ובתחזית העתידית של עסקיהם, וגם שיש להם סיכוי טוב יותר ליצירת משרות. הדבר נכון גם לגבי יזמים יחידים שהנם סוחרים. עם זאת, הסקר חושף גם שלרוב, בהשוואה לחברות קטנות, לחברות הגדולות יש הערכה חיובית יותר של מצב העסק שלהן. עובדה זו משקפת את האתגרים החשובים שמולם ניצבות מיקרו-חברות בבואן לנהל את עסקיהן ולהגדיל אותם, כגון ציות לתקנות, השגת מימון, גיוס עובדים מיומנים ושמירתם בחברה ומציאת שותפים עסקיים.

הופעת "חלטוריסטים"

בקרב מרבית המדינות ישנה מגמה כללית של עלייה במספרי העצמאיים שעובדים במשרה חלקית בלבד. בעשור האחרון נרשמה עלייה ניכרת בעצמאות במשרה חלקית, עובדה המשקפת חלקית הזדמנויות חדשות שנוצרו כתוצאה מהופעת "כלכלת החלטורות", כלומר מהתופעה ההולכת וגוברת של הסדרי תעסוקה גמישים המשלימים או מחליפים משרות במשרה מלאה. לכשעצמן, חלטורות אינן דבר חדש (ענף הבידור, לדוגמה, תמיד הסתמך עליהן), אך כיום הן מוצעות ומבוקשות על ידי קבוצה גדולה ומגוונת יותר של אנשים ומכסות מגוון רחב יותר של שירותים מבעבר.

הופעתם של "עובדי חלטורות" מעלה תהיות חדשות לגבי הולמות שיעורי או רמות התעסוקה של עצמאיים כנציגים של גודל היזמות, שכן הקשר בין כלכלת החלטורות ובין הפעילות היזמית בשום אופן אינו ברור מאליו. המשתתפים בכלכלת החלטורות הם אולי יזמים בקנה מידה קטן, אך רבים מהחלטוריסטים מספקים את שירותיהם בתנאים שדומים מאד לתנאים של עובדים קונבנציונליים, במיוחד העידר סיכון יזמי. בה בעת, הגמישות שהחלטורות מציעות סותרת לרוב את התעסוקה המסורתית בשכר ועשויה לעודד יזמים חדשים ליישם את רעיונות הסטארט-אפ שלהם תוך שבמקביל הם יהיו עדיין מסוגלים להמשיך לכסות את הוצאות המחייה שלהם.

לפיכך, ישנם קשיים בהערכת תרומתם של חלטוריסטים ליזמות. ראיות אחדות מצביעות על כך שכלכלת החלטורות עשויה לעיתים להקטין את הפעילות היזמית, במיוחד כאשר פלטפורמות של כלכלת חלטורות משמשות כתחליף ליזמות באיכות נמוכה ולא כהשלמה ליזמות באיכות גבוהה.

התייחסות לבעיות המדידה האלו וחיפוש דרכים לשפר את זמינות הנתונים בתחום זה יהיו תוספת למחויבותו של פרסום זה לספק נתונים משופרים למדידת היזמות. מאמצים מתמשכים נוספים בהקשר זה כוללים גם שרטוט פרופיל של חברות חדשות בהתאם לבעלות שלהן ולסטטוס המסחר שלהן ושילובן בשרשראות ערך גלובליות, פיתוח של נתונים משופרים על מגדר, ובאופן כללי יותר גם לעניין הדגשת כשלים סטטיסטיים ואזהרות בשימוש בנתונים על יזמות.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2017), *Entrepreneurship at a Glance 2017*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/entrepreneur_aag-2017-en